

Concept Leerdoelenkaart lezen zakelijke teksten 10-14

	Groep 5 & 6	Groep 7 & 8 (niveau 1F)	Tussendoelen vmbo	Niveau 2F	Tussendoelen havo/vwo	Niveau 3F
Taak: Wat wil/moet ik lezen?						
Kenmerken van de teksten	Ik lees teksten over onderwerpen die minder context gebonden zijn en over abstracte onderwerpen (bijvoorbeeld bij de zaakvakken); die ook over minder nabije omgeving of toekomst/verleden gaan. Ik lees teksten met bijv. een logische opbouw van feiten en meningen. Ik lees teksten met duidelijke kopjes; heldere alinea-indeling, tekstdelen worden gemarkeerd door vet, onderstrepen en cursiveren; stukjes tekst in kaders; schema's en tabellen; inhoudsopgave, literatuuropgave, register. Ik lees teksten met lage informatiedichtheid, met voorbeelden en parafases.	Ik lees teksten over alledaagse onderwerpen, aansluitend bij jouw leefwereld. Ik lees teksten met een eenvoudige en herkenbare structuur. Ik lees teksten met een lage informatiedichtheid.	Ik lees teksten over alledaagse onderwerpen. Ik lees teksten met een eenvoudige structuur.	Ik lees teksten over onderwerpen die verder van mij af staan. Ik lees teksten met een heldere structuur, waarin de verbanden duidelijk worden aangegeven. Ik lees niet te lange teksten met een redelijke informatiedichtheid.	Idem Ik lees redelijk complexe teksten.	Ik lees teksten over onderwerpen uit de beroepsopleiding, of van maatschappelijke aard. Ik lees behoorlijk complexe teksten die een duidelijke opbouw met kopjes en alinea's hebben. Ik lees teksten met een hoge informatiedichtheid.
Informatieve teksten	Ik lees eenvoudige informatieve teksten, zoals Informatie Junior, zaakvakmethode, krantenbericht, kindertijdschrift, kindereencyclopedie, tv-gids, eenvoudige schematische overzichten, informatie op internet.	Ik lees eenvoudige informatieve teksten, zoals zaakvakteksten, naslagwerken, internetteksten en schematische overzichten.	Idem	Ik lees informatieve teksten, zoals teksten uit schoolboeken en studieteksten (voor taal en zaakvakken), standaardformulieren, tijdschriften, teksten van internet, notities en schematische informatie en het alledaagse nieuws in de krant.	Idem	Ik lees informatieve teksten met een duidelijke opbouw, zoals voorlichtingsmateriaal, brochures van instanties, teksten uit methodes, krantenberichten, zakelijke correspondentie, ingewikkelde schema's en rapporten over het eigen werkterrein.
Instructieve teksten	Ik lees eenvoudige instructies, zoals een recept.	Ik lees eenvoudige instructieve teksten, zoals routebeschrijvingen en opdrachten uit de methode.	Idem	Ik lees instructieve teksten, zoals, gebruiksaanwijzingen en bijsluiters van medicijnen.	Idem	Ik lees ingewikkelde instructies, zoals gebruiksaanwijzingen bij onbekende apparaten en procedures.
Betogende teksten	Ik lees eenvoudige betogende teksten, zoals recensie, advertentie.	Ik lees eenvoudige betogende teksten, zoals teksten uit taal en zaakvakmethodes, advertenties, reclames, algemeen nieuws in de krant.	Idem	Ik lees betogende teksten, zoals reclameteksten, advertenties, folders, brochures van formele instanties, licht opiniërende artikelen uit tijdschriften.	Idem	Ik lees betogende teksten, zoals teksten uit methodes en opiniërende teksten.
Hoe goed voer ik de leestaak uit?						
Techniek en woordenschat	Voor een vlotte en accurate woordherkenning: leer ik het unieke patroon van leenwoorden herkennen; maak ik gebruik van de betekenis van een woord; maak ik gebruik van de context van een woord. Ik achterhaal woordbetekenis door context.	Ik ken de betekenis van veelvoorkomende woorden.	Ik leid de betekenis van onbekende woorden af uit bekende delen van het woord.	Ik leid de betekenis van de meeste woorden die ik tegenkom. Ik leid de betekenis van onbekende woorden af uit grammaticale vorm, (samenstelling, voorvoegsels) en/of context.	Idem	Idem

	Groep 5 & 6	Groep 7 & 8 (niveau 1F)	Tussendoelen vmbo	Niveau 2F	Tussendoelen havo/vwo	Niveau 3F
Begrijpen	Ik begrijp met hulp van de leraar de bedoeling van de schrijver (onderscheidt lezen om te weten, overtuigen of doen). Ik herken en begrijp signaalwoorden die een tegenstellingstructuur aangeven. Ik herken tussenkopjes en met hulp alinea's.	Ik haal informatie uit de tekst. Ik stem mijn manier van lezen af op mijn leesdoel. Ik herken titel en tussenkopjes. Ik herken alinea's zelfstandig.	Ik herken inleiding – kern – slot. Ik herken kernzinnen. Ik herken verschillende signaalwoorden. Ik onderscheid hoofd en bijzaken van elkaar. Ik herken tekst-verbanden, namelijk opsomming, tijdvolgorde, tegenstelling en oorzaak/gevolg.	Ik herken de hoofdgedachte van de tekst. Ik leg relaties tussen tekstdelen (inleiding – kern – slot) en teksten. Ik benoem de functie van een aantal eenheden in de tekst, zoals argumenten voor en tegen, probleem en oplossing of voor en nadelen. Ik herken beeldspraak (letterlijk en figuurlijk taalgebruik).	Ik geef de hoofdgedachte van een tekst weer. Ik herken alle structurerende elementen die een tekst bevat. Ik onderscheid feiten en meningen van elkaar. Ik onderscheid standpunt/argument en argument/drogreden.	Ik herken verschillende tekstsoorten. Ik geef de hoofdgedachte in eigen woorden weer. Ik begrijp en herken relaties binnen een tekst. Ik onderscheid standpunt en argumenten. Ik onderscheid drogrede en argumenten.
Interpreteren	zie 'Begrijpen'	Ik interpreteer informatie en meningen die dichtbij mijn belevingswereld staan.	Ik herken het tekstdoel (informerend, instruerend of betogend). Ik verwoord de bedoeling van tekstgedeeltes. Ik verwoord de bedoeling van specifieke formuleringen. Ik verwoord de bedoeling van de schrijver wanneer die expliciet in de tekst staat.	Ik interpreteer de relatie tussen informatie uit de tekst en meer algemene kennis. Ik interpreteer de bedoeling van tekstgedeeltes en/of specifieke formuleringen. Ik verwoord de bedoeling van de schrijver.	Ik verwoord de conclusie van een tekst wanneer die expliciet in de tekst staat.	Ik trek conclusies over de intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur. Ik trek conclusies naar aanleiding van (een deel van) de tekst.
Evalueren	Ik herken feiten en meningen. Ik herken meningen die afwijken van mijn eigen mening.	Ik onderscheid en vergelijk feiten, meningen en argumenten in tekst. Ik geef een oordeel over een tekstdeel of tekst. Ik heb aandacht voor de betrouwbaarheid van bronnen.	Ik beoordeel de tekst op waarde voor mijzelf en anderen, op grond van aanwijsbare tekstgegevens. Ik beoordeel de betrouwbaarheid van bronnen.	Ik beoordeel verbanden binnen een tekst, zoals argumenten voor en tegen. Ik beoordeel relaties tussen teksten, zoals overeenkomsten en verschillen.	Ik benoem van een aantal eenheden in de tekst de functie, zoals argumenten voor en tegen, probleem en oplossing, voor en nadelen.	Ik wijs de talige middelen aan waarmee een tekstdoel is bereikt. Ik deel de tekst op in betekenisvolle eenheden, en benoemt de functie van deze eenheden. Ik beoordeel de argumentatie in een betogende tekst op aanvaardbaarheid. Ik beoordeel de informatie in een tekst op waarde voor mijzelf en voor anderen.
Samenvatten	Ik zet strategieën in (weglaten van onbelangrijke informatie, verzamelen van belangrijke informatie) m.b.v. aantekeningen.	Ik zet strategieën in voor het bepalen of afleiden van onderwerp en hoofdgedachte.	Ik zet strategieën in om een samenvatting te maken (mindmap, grafische weergave) die los van de uitgangstekst te begrijpen is.	Ik vat een eenvoudige tekst beknopt samen.	Idem	Ik vat een tekst beknopt samen voor anderen.
Opzoeken	Ik zet verschillende zoekvaardigheden in (alfabetische volgorde, trefwoorden, inhoudsopgave, hyperlinks).	Ik zoek informatie op in duidelijk geordende naslagwerken, zoals woordenboeken, Ik leg relaties tussen schematische informatie lezen (tabellen, grafieken) en de bijbehorende tekst.	Ik zoek informatie op in naslagwerken. Ik beoordeel de bruikbaarheid van informatiebronnen.	Ik zoek systematisch informatie (op internet of in bibliotheek), bijvoorbeeld op basis van trefwoorden.	Idem	Ik vind snel informatie in ingewikkelde teksten of schema's. Ik beoordeel de betrouwbaarheid van informatiebronnen.